

Laboratórne cvičenie č. 1**Dátum:** 12. 8. 2022**Spolupracovníci:** Sabolová Nikola**Názov:** Závislosť hydrostatického tlaku od rôznych parametrov

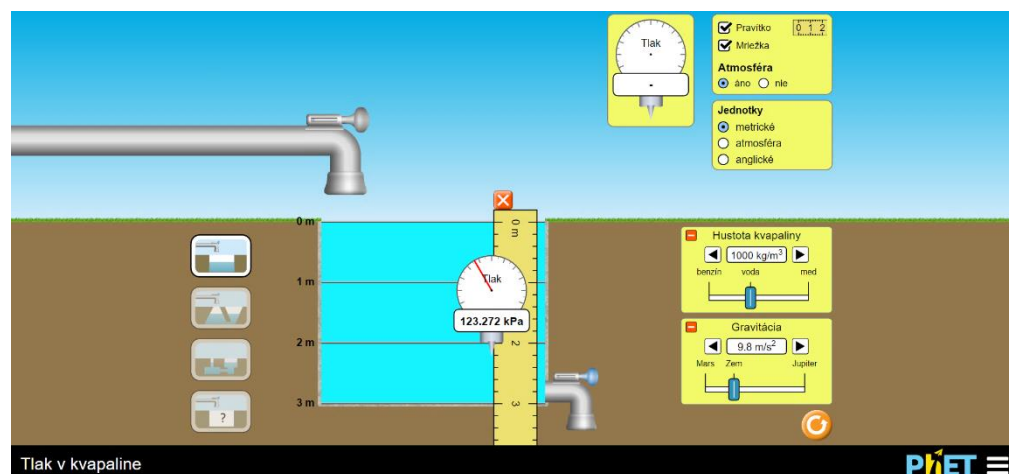
- Úlohy:**
1. Do tabuliek uveďte závislosť hydrostatického tlaku (5 rôznych hodnôt) od hĺbky v jednej kvapaline, závislosť hydrostatického tlaku v rôznej hĺbke od druhu (hustoty) kvapaliny a od zvolených tiažových zrýchlení.
  2. Vytvorte 1 graf závislosti hydrostatického tlaku rovnakej kvapaliny od hĺbky pri 2 rôznych tiažových zrýchleniach.
  3. Vytvorte 1 graf závislosti hydrostatického tlaku od hĺbky pri 2 rôznych kvapalinách

Pomôcky: Notebook, [web-stránka \(Phet; tlak v kvapaline\)](#)**Teória:** Tlak v kvapaline v pokoji môže byť spôsobený:**1. vonkajšou silou F**

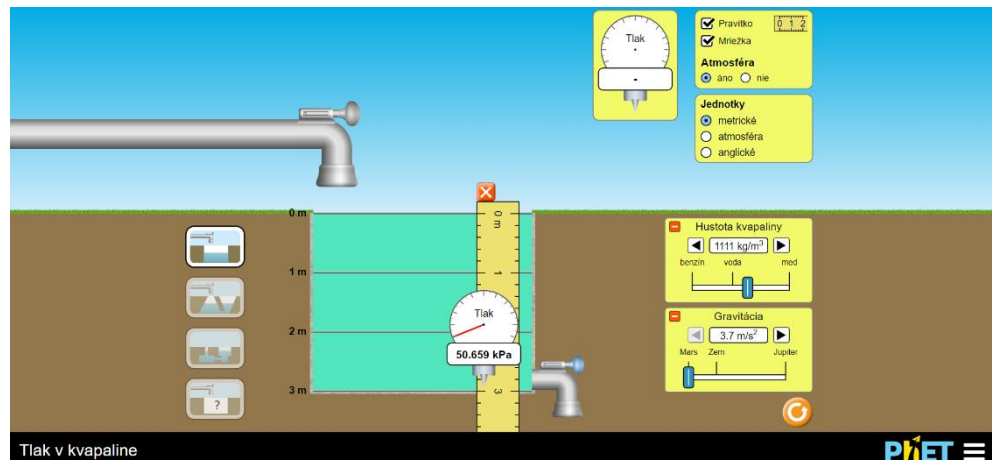
- uplatňuje sa tu *Pascalov zákon*, ktorý znie: Ak pôsobí vonkajšia sila veľkosti F na povrch rovnej plochy s obsahom S uzavretého objemu kvapaliny a žiadne iné sily na kvapalinu nepôsobia, v kvapaline vznikne tlak, ktorý je vo všetkých miestach kvapaliny rovnaký.
- vzorec pre Pascalov zákon: $p = \frac{F}{S}$

2. vlastnou tiažovou silou F_G

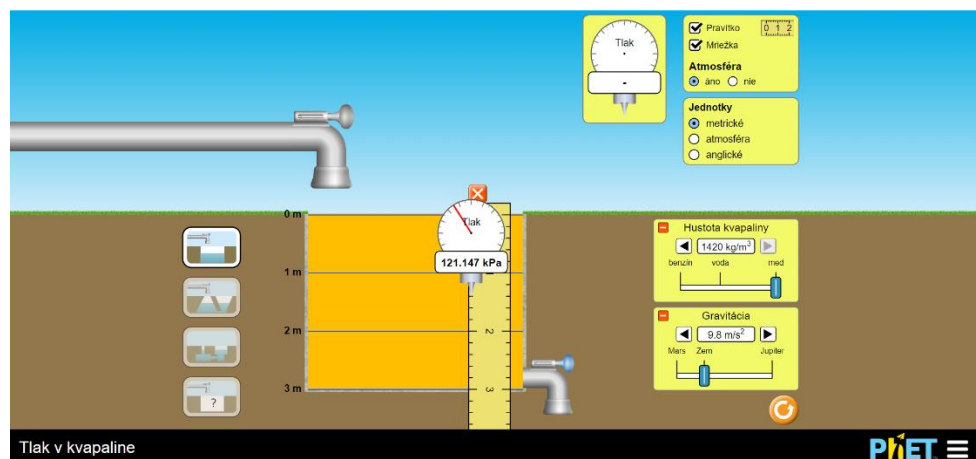
- na jednotlivé molekuly pôsobí tiažová sila F_G
- tlak spôsobený vlastnou tiažovou silou kvapaliny je *hydrostatický tlak*
- vzorec pre hydrostatický tlak: $p = \rho gh$

Schéma zapojenia (Fotodokumentácia): Úloha č. 1

Úloha č. 2

Úloha č. 3

Postup:

1. Otvoríme si danú web-stránku
2. Postupujeme podľa pokynov v úlohách
3. Postupne zaznamenávame potrebné dáta
4. Vytvárame tabuľky a grafy podľa pokynov

Tabuľky: Úloha č. 1

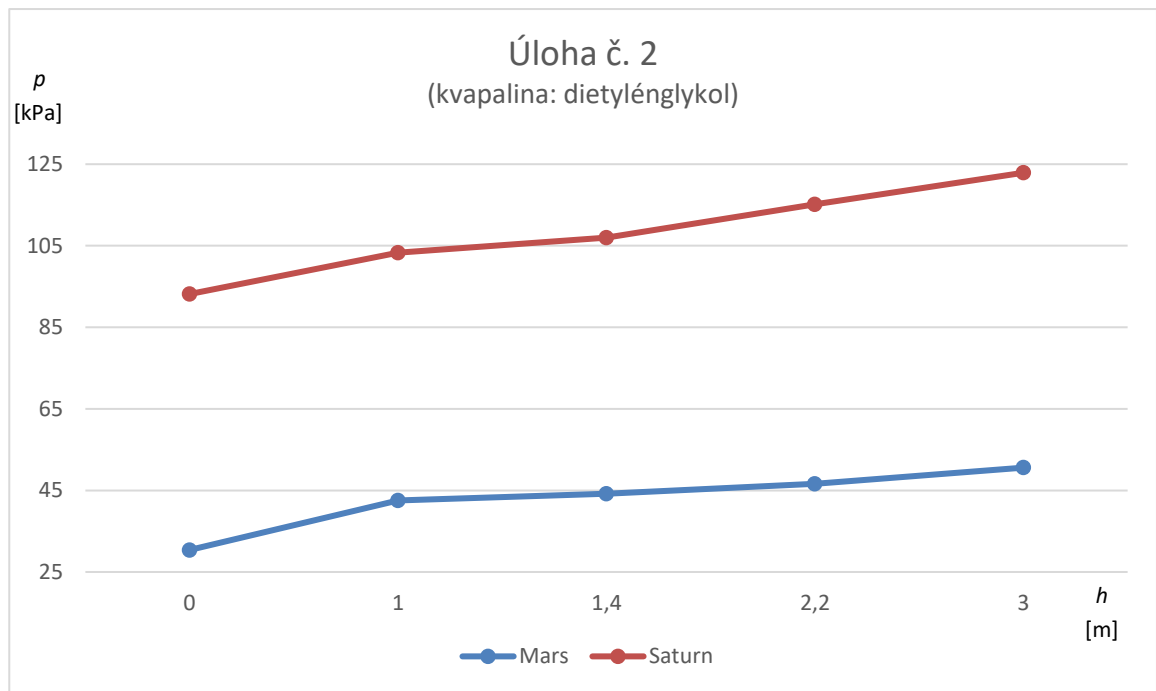
	0 [m]	1 [m]	1,4 [m]	2,2 [m]	3 [m]
Benzín [700 kg/m ³]	101,533	108,229	111,005	116,558	121,784
Hexilamín* [767 kg/m ³]	101,821	108,890	112,111	118,195	123,832
Voda [1000 kg/m ³]	101,972	111,654	115,271	123,203	130,669
Dietylenglykol* [1111 kg/m ³]	102,044	112,801	116,819	127,706	133,927
Med [1420 kg/m ³]	102,244	115,662	121,294	132,227	142,828

- hodnoty v tabuľke sú udané v **kPa** pri tiažovom zrýchlení 9,8 m.s⁻²

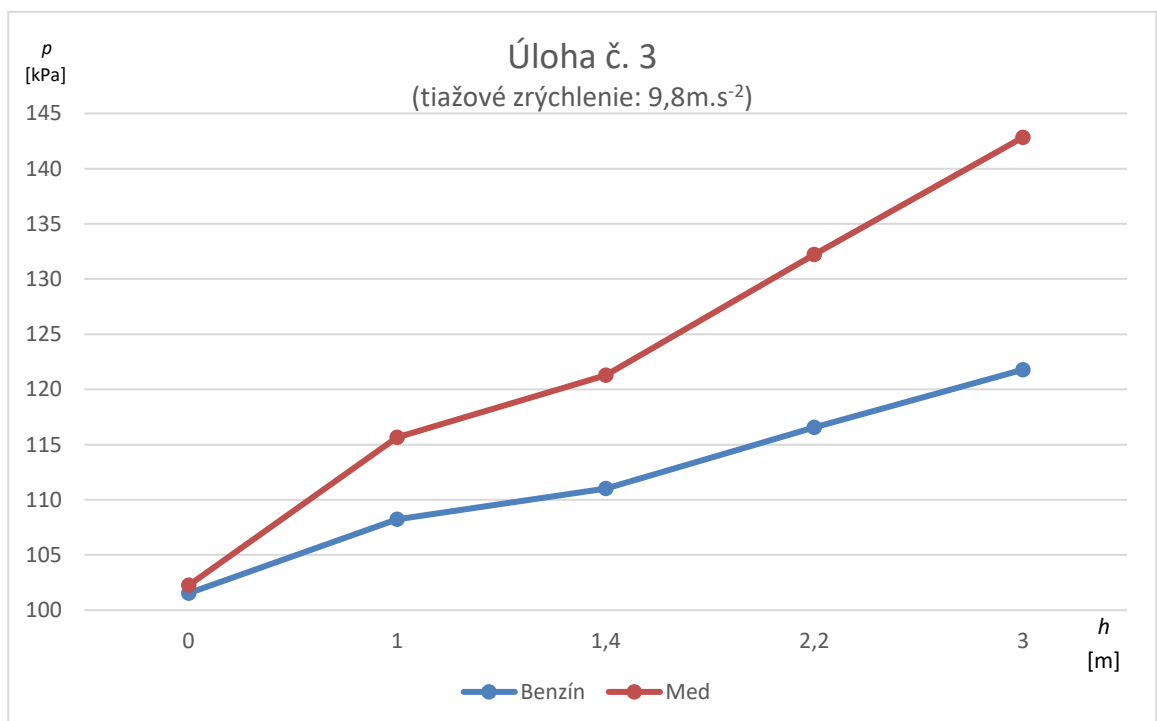
* hodnoty pri týchto kvapalinách sú len približné

	0 [m]	1 [m]	1,4 [m]	2,2 [m]	3 [m]
Mars [3,7 m.s ⁻²]	30,402	42,515	44,19	46,627	50,588
Saturn [9 m.s ⁻²]	93,158	103,32	107,015	115,144	122,904

- hodnoty v tabuľke sú udané v **kPa** pre kvapalinu dietylenglykol

* tiažové zrýchlenie na Marse je $3,7 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$ a na Saturne je $9 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$

Výsledky: Pri nasledujúcom výpočte overíme, či vzorec ($p = \rho gh$) pre hydrostatický tlak odpovedá tabuľkovým (grafovým) hodnotám.

Úloha č. 1 (hustota: 1000 kg/m^3 ; tiažové zrýchlenie: $9,8 \text{ m.s}^{-2}$; hĺbka: 1m)

Nameraný (tabuľkový) výsledok	Vypočítaný
111, 654 kPa	$p = \rho gh$ $p = 1000 * 9,8 * 1$ $p = 9800 \text{ Pa} = 9,8 \text{ kPa}$

Záver: Týmto fyzletom sme skúmali závislosť tlaku v kvapalinách od rôznych parametroch ako napríklad rôzne tiažové zrýchlenie či rozličná hĺbka. Pozorovali sme, že pri každej kvapaline s rastúcou hĺbkou sa hydrostatický tlak zvyšoval.

V zaznamenaných dátach sa vyskytnú chyby merania, ktoré mohlo byť spôsobené náhodou. Napr. zlé určenie hĺbky či zlé odčítanie dát z internetovej stránky.

Problém sa vyskytol pri tabuľkovej hodnote a výsledkom, pri ktorom bol použitý vzorec. Výsledky totiž nie sú zhodné. Dôvodom tohto javu je, že vzorec ($p = \rho gh$) zanedbáva tlak atmosféry, pričom údaje v tabuľkách a grafoch počítajú s ňou.